Keskiviikko 20. lokakuuta 2021

P9_TA(2021)0430

Taiteilijoiden tilanne ja kulttuurialan elpyminen EU:ssa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 20. lokakuuta 2021 taiteilijoiden tilanteesta ja kulttuurialan elpymisestä EU:ssa (2020/2261(INI))

(2022/C 184/06)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen johdanto-osan sekä 2, 3 ja 4 artiklan,

— ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 6 ja 167 artiklan,

— ottaa huomioon kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ja erityisesti sen 19 artiklan,

— ottaa huomioon Unescon suosituksen taiteilijan asemasta,

— ottaa huomioon kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemista ja edistämistä koskevan Unescon yleissopimuksen,

— ottaa huomioon 22. toukokuuta 2018 annetun komission tiedonannon nuoriso-, koulutus- ja kulttuuripolitiikan roolista vahvemman Euroopan rakentamisessa (COM(2018)0268),

— ottaa huomioon 22. toukokuuta 2018 annetun komission tiedonannon ”Euroopan uusi kulttuuriohjelma” (COM(2018)0267),

— ottaa huomioon 15. marraskuuta 2018 annetut neuvoston päätelmät kulttuurialan työsuunnitelmasta 2019–2022 ([1]),

— ottaa huomioon 13. joulukuuta 2016 antamansa päätöslauselman kulttuurialaa ja luovia toimialoja koskevasta EU:n johdonmukaisesta politiikasta ([2]),

— ottaa huomioon 7. kesäkuuta 2007 antamansa päätöslauselman taiteilijoiden sosiaalisesta asemasta ([3]),

— ottaa huomioon 17. syyskuuta 2020 antamansa päätöslauselman Euroopan kulttuurisesta elpymisestä ([4]),

— ottaa huomioon tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista digitaalisilla sisämarkkinoilla ja direktiivien 96/9/EY ja 2001/29/EY muuttamisesta 17. huhtikuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/790 ([5]),

— ottaa huomioon audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 10. maaliskuuta 2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) ([6]),

— ottaa huomioon Luova Eurooppa -ohjelman perustamisesta (2021–2027) ja asetuksen (EU) N:o 1295/2013 kumoamisesta 20. toukokuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o (EU) 2021/818 ([7]),

— ottaa huomioon InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta 24. maaliskuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/523 ([8]),

([1]) EUVL C 460, 21.12.2018, s. 12.
([2]) EUVL C 238, 6.7.2018, s. 28.
([3]) EUVL C 125 E, 22.5.2008, s. 223.
([4]) EUVL C 385, 22.9.2021, s. 152.
([5]) EUVL L 130, 17.5.2019, s. 92.
([6]) EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1.
([7]) EUVL L 189, 28.5.2021, s. 34.
([8]) EUVL L 107, 26.3.2021, s. 30.

— ottaa huomioon neuvoston puheenjohtajavaltion Saksan 20. marraskuuta 2020 antamat päätelmät sukupuolten tasa-arvosta kulttuurialalla,

— ottaa huomioon 18. toukokuuta 2021 annetut neuvoston päätelmät kulttuuri- ja luovien alojen elpymisestä, palautumiskyvystä ja kestävyydestä,

— ottaa huomioon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin,

— ottaa huomioon jäsenvaltioiden asiantuntijoista koostuvan avointa koordinointimenetelmää käsittelevän työryhmän 22. maaliskuuta 2018 antaman raportin toimintapolitiikkojen roolista kulttuurialan ja luovien alojen yrittäjyys- ja innovointipotentiaalin kehittämisessä "The role of public policies in developing entrepreneurial and innovation potential of the cultural and creative sectors",

— ottaa huomioon unionin sisäasioiden pääosaston 1. helmikuuta 2021 julkaiseman tutkimuksen taiteilijoiden ja kulttuurialan työntekijöiden tilanteesta ja kulttuurialan elpymisestä covid-19-pandemian jälkeen "The Situation of Artists and Cultural Workers and the post-COVID-19 Cultural Recovery in the European Union – Background Analysis" ([9]),

— ottaa huomioon unionin sisäasioiden pääosaston 4. toukokuuta 2021 julkaiseman katsauksen taiteilijoiden ja kulttuurialan työntekijöiden tilanteesta ja kulttuurialan elpymisestä covid-19-pandemian jälkeen "The Situation of Artists and Cultural Workers and the post-COVID-19 Cultural Recovery in the European Union: Policy Recommendations" ([10]),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,

— ottaa huomioon kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan mietinnön (A9-0283/2021),

A. ottaa huomioon, että parlamentti kehotti jo taiteilijoiden sosiaalisesta asemasta 7. kesäkuuta 2007 antamassaan päätöslauselmassa jäsenvaltioita luomaan taiteellista tuotantoa tukevan oikeudellisen ja institutionaalisen kehyksen tai panemaan sen täytäntöön ottamalla käyttöön tai toteuttamalla erilaisia johdonmukaisia ja kokonaisvaltaisia toimenpiteitä, jotka kohdistuvat sopimustilanteeseen, sosiaaliturvaan, sairausvakuutukseen, suoraan ja välilliseen verotukseen ja Euroopan unionin sääntöjen noudattamiseen;

B. ottaa huomioon, että Euroopan kulttuurisesta elpymisestä 17. syyskuuta 2020 antamassaan päätöslauselmassa parlamentti korosti jälleen tarvetta parantaa kulttuurialan ja luovien alojen työntekijöiden työoloja ja kehotti painokkaasti komissiota ottamaan käyttöön kulttuurialan ja luovien alojen työoloja koskevan eurooppalaisen kehyksen;

C. toteaa, että kulttuuri on itsessään arvokasta ihmisyyden, demokratian ja kansalaistoiminnan ilmaisukeinona ja se voi olla avainasemassa kestävän kehityksen edistämisessä;

D. ottaa huomioon, että kulttuuri ja taiteen vapaus edistävät merkittävästi yhteiskunnan elinvoimaisuutta ja antavat kaikille yhteiskunnan osille mahdollisuuden ilmaista identiteettinsä, edistävät sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja kulttuurien välistä vuoropuhelua ja tasoittavat tietä yhä tiiviimmälle Euroopan unionille, ja toteaa, että ne ovat keskeisessä asemassa edistettäessä digitaalista ja vihreää siirtymää;

E. katsoo, että kulttuuri, taiteet, kulttuuriperintö ja kulttuurinen monimuotoisuus ovat kulttuuriselta, koulutukseen, demokratiaan ja ympäristöön liittyvältä, yhteiskunnalliselta, ihmisoikeuksien ja taloudelliselta kannalta arvokkaita eurooppalaiselle yhteiskunnalle, ja niitä olisi edistettävä ja tuettava; ottaa huomioon, että Euroopan kulttuuriala ja luovat alat edistävät merkittävästi yhteistä eurooppalaista identiteettiä ja arvojamme, henkistä hyvinvointiamme ja taloudellista vaurauttamme sekä pitkällä aikavälillä eurooppalaisen julkisen tilan luomista;

F. ottaa huomioon, että Euroopan kulttuurialan ja luovien alojen osuus EU:n BKT:stä on 4–7 prosenttia ja alan työpaikkoja on EU:ssa 8,7 miljoonaa;

([9]) Tutkimus – "The Situation of Artists and Cultural Workers and the post-COVID-19 Cultural Recovery in the European Union", Euroopan parlamentti, unionin sisäasioiden pääosasto, politiikkayksikkö B – Rakenne- ja koheesiopolitiikka, 1. helmikuuta 2021.

([10]) Katsaus – "The Situation of Artists and Cultural Workers and the post-COVID-19 Cultural Recovery in the European Union", Euroopan parlamentti, unionin sisäasioiden pääosasto, politiikkayksikkö B – Rakenne- ja koheesiopolitiikka, 4. toukokuuta 2021.

Keskiviikko 20. lokakuuta 2021

G. toteaa, että unionilla on tähän saakka ollut vain rajallinen toimivalta kulttuurin alalla; ottaa huomioon, että parlamentti joutui tekemään kovasti töitä, jotta Luova Eurooppa -ohjelman määrärahoja saatiin kasvatettua merkittävästi; ottaa huomioon, että Luova Eurooppa on ainoa kulttuurille omistettu unionin ohjelma; toteaa, että ohjelman rahoitus on edelleen kaukana eurooppalaisten taiteilijoiden ja koko kulttuurialan ja luovien alojen tarpeista;

H. ottaa huomioon, että kulttuuriala ja luovat alat koostuvat pääasiassa mikroyrityksistä sekä pienistä ja keskisuurista organisaatioista ja yrityksistä, joilla on rajoitettu pääsy rahoitusmarkkinoille, sekä itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivista taiteilijoista, kulttuurialan työntekijöistä, freelance-ammattilaisista ja -yrittäjistä, jotka työskentelevät todennäköisemmin osa-aikaisesti ja joiden tulot ovat usein epäsäännölliset ja tulevat monista eri lähteistä;

I. ottaa huomioon, että itsenäisen ammatinharjoittamisen aste on kulttuurialalla ja luovilla aloilla korkeampi (33 prosenttia) kuin koko taloudessa (14 prosenttia) ja että kulttuurialan ja taiteen työntekijät työskentelevät todennäköisemmin osa-aikaisesti, mikä aiheuttaa haasteita tukitoimenpiteiden ja turvaverkkojen saannissa ja heikentää kulttuurialan ja luovien alojen itsenäisten ammatinharjoittajien yleistä selviytymiskykyä;

J. ottaa huomioon, että joissakin jäsenvaltioissa tietyillä kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaisilla ei ole minkäänlaista oikeudellista asemaa;

K. ottaa huomioon, että covid-19-pandemian johdosta toteutetut rajoittamistoimenpiteet ovat heikentäneet vakavasti kulttuurialan ja luovien alojen herkkää ekosysteemiä ja siten vaarantaneet kulttuurisen ja taiteellisen luomistyön ja ilmaisun sekä heikentäneet taiteen ja kulttuurin vaikutusta esimerkiksi hyvinvointiimme, kulttuuriseen monimuotoisuuteen ja demokratiaan; ottaa huomioon, että kulttuurialan ja luovien alojen liikevaihto laski vuonna 2020 yli 30 prosenttia – kumulatiivinen tappio oli 199 miljardia euroa – ja että musiikkialalla lasku oli 75 prosenttia ja esittävien taiteiden alalla 90 prosenttia ([11]);

L. ottaa huomioon, että kulttuuri on suurta taloudellista arvoa tuottava ekosysteemi (alan osuus EU:n BKT:stä on 4,4 prosenttia kokonaisliikevaihdossa mitattuna, ja se työllistää noin 7,6 miljoonaa ihmistä), jolla on myös merkittävä yhteiskunnallinen vaikutus, sillä se edistää demokraattisia, kestäviä, vapaita ja osallistavia yhteiskuntia ja ilmentää ja vahvistaa eurooppalaista monimuotoisuuttamme, arvojamme, historiaamme ja vapauksiamme;

M. ottaa huomioon, että on kiistatta osoitettu, että covid-19-sulkutoimien aikana levitetty kulttuurisisältö kohensi huomattavasti unionin kansalaisten psyykkistä tilaa ja esti pitkittyneen eristyneisyyden aiheuttamien mielenterveysongelmien pahenemisen;

N. katsoo, että perinteistä kulttuuria ja taiteilijoita on tuettava kulttuuriperinnön suojelemiseksi;

O. katsoo, että työoloja koskevan eurooppalaisen kehyksen kehittäminen kulttuurialaa ja luovia aloja varten edellyttää koordinointia työllisyyttä, kilpailua, sisämarkkinoita, sosiaalipolitiikkaa, perusoikeuksia ja tasa-arvoa, tekijänoikeuksia ja kulttuurin rahoitusta koskevien EU:n politiikkojen kanssa sekä jatkuvaa sen seurantaa, miten jäsenvaltiot ovat edistyneet työolojen parantamisessa kulttuurialalla ja luovilla aloilla ja parhaiden käytäntöjen jakamisessa, kunnioittaen täysin Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden toimivaltaa;

P. ottaa huomioon, että kesäkuussa 2007, marraskuussa 2016 ja syyskuussa 2020 antamissaan päätöslauselmissa parlamentti vaati taiteilijoiden tilanteen parantamista, mutta edistystä ei ole juurikaan tapahtunut ja suurin osa parlamentin vaatimuksista on edelleen voimassa, erityisesti kun otetaan huomioon jäsenvaltioiden välillä vallitsevat suuret erot taiteilijoiden ja kulttuurialan ammattilaisten tukijärjestelmissä ja taiteilijoiden tilanteen heikkeneminen, ja toteaa, että tämän vuoksi suurin osa parlamentin vaatimuksista on nyt kiireellisiä;

Q. toteaa, että covid-19-kriisi on paljastanut jo ennestään olemassa olleita haavoittuvuuksia kulttuurialalla ja luovilla aloilla, joille ovat tyypillisiä lyhyet työsuhteet, heterogeenisyys ja epävakaus, taiteilijoiden ja kulttuurialan työntekijöiden epävarmat elinkeinot, monien kulttuurilaitosten niukat talousarviot ja julkisen rahoituksen riittämättömyys, ja kriisin vuoksi taiteilijat, kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaiset ja työntekijät ovat ajautuneet yhä epävarmempaan tilanteeseen, sillä kansallisten sosiaaliturvajärjestelmien ja kohdennettujen tukitoimenpiteiden

([11]) Ernst & Young, "Rebuilding Europe: The cultural and creative economy before and after the COVID-19 crisis", tammikuu 2021.

heikkous tai niiden puuttuminen on pahentanut freelance-työntekijöiden ja epätyypillistä työtä tekevien työntekijöiden tulonmenetyksiä, ja toteaa, että suurin osa kulttuurialan ja luovien alojen työntekijöistä on juuri tällaisia työntekijöitä;

R. panee merkille, että pandemian vaikutusten pitkittyminen on estänyt suurinta osaa taiteilijoista ja kulttuurialan ja luovien alojen työntekijöistä harjoittamasta ammattiaan ja säilyttämästä työpaikkansa ja on lisäksi horjuttanut tulevaisuudennäkymiä, mikä on jo johtanut ammattilaisten siirtymiseen pois näiltä aloilta, ja toteaa, että tämän vaikutus eurooppalaisen kulttuurialan ja luovien alojen koko rakenteeseen ja monimuotoisuuteen tulee olemaan pitkäkestoinen eikä se kannusta nuoria tai marginalisoituneisiin ryhmiin kuuluvia ihmisiä näille aloille ja se vähentää eurooppalaisen yhteiskunnan ja koko EU:n talouden luovuutta;

S. panee merkille, että monet jäsenvaltiot ovat toteuttaneet merkittäviä hätätoimenpiteitä auttaakseen kulttuurialaa ja luovia aloja selviytymään kriisistä; panee kuitenkin merkille, että tämä tuki on vaihdellut suuresti jäsenvaltioiden välillä eikä se aina ole ollut sellaista, että se olisi soveltunut kulttuurialan ja luovien alojen kaikille osille, ja joissakin tapauksissa tuki on tullut joidenkin kulttuurialan ja luovien alojen kannalta liian myöhään; toteaa, että useat kulttuurialan työntekijöiden, taiteilijoiden tai kulttuurivälityksen ammattilaisten ryhmät ovat jääneet ilman tukea erityisen työllisyysasemansa vuoksi eikä tuki sinällään ole riittänyt varmistamaan kestäviä työoloja; ottaa huomioon, että liian myöhään tulleen ja toisinaan riittämättömän julkisen tuen vuoksi ala on joutunut tukemaan itse itseään, mikä tuo esille sen, että tarvitaan toimivia tukimekanismeja taiteilijoiden ja kulttuurialan ammattilaisten sosiaalisten oikeuksien turvaamiseksi ja kulttuuri-ilmaisujen monimuotoisuuden suojelemiseksi;

T. ottaa huomioon, että taiteilijoiden ja kulttuurialan työntekijöiden työhön kuuluu edelleen olennaisena osana rajatylittävä liikkuvuus; toteaa kuitenkin, että suurin osa nykyisistä liikkuvuutta tukevista rahoitusvälineistä ei edistä riittävästi ympäristöllisesti ja sosiaalisesti kestävää liikkuvuutta ja haittaa taiteilijoiden ja kulttuurialan ammattilaisten työ- ja yksityiselämän tasapainoa;

U. ottaa huomioon, että neuvoston kulttuurialan työsuunnitelmassa 2019–2022 asetetaan etusijalle taiteilijoita sekä kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaisia tukevan ekosysteemin luominen ja tunnustetaan yhteisen toiminnan tarve tällä alalla; katsoo, että tällaista yhteistä toimintaa tarvitaan kiireesti;

V. ottaa huomioon, että EU:ssa on käytössä rinnakkain useita taiteilijoiden ja kulttuurialan työntekijöiden määritelmiä, minkä vuoksi mahdollinen yhdenmukaistaminen on haastavaa; ottaa huomioon, että monet kulttuurialan ja luovien alojen työntekijät, muun muassa kirjailijat, kirjallisuuden kääntäjät, tuottajat ja teknikot, kärsivät epävarmuudesta, koska heidän asemaansa ei ole määritelty yhdenmukaisesti;

W. ottaa huomioon, että useissa jäsenvaltioissa on voimassa erityislainsäädäntöä, joka antaa taiteilijoille erityisaseman sosiaalietuuksien saannin takaamiseksi; toteaa kuitenkin, että tämä lainsäädäntö vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioittain, mikä haittaa taiteilijoiden ja kulttuurialan ja luovien alojen työntekijöiden aseman vastavuoroista tunnustamista sekä rajatylittävää yhteistyötä ja liikkuvuutta ja luo siten esteitä kulttuuriselle ja taiteelliselle luomistyölle, ilmaisulle ja vapaalle liikkuvuudelle sekä viime kädessä Euroopan kulttuuriselle monimuotoisuudelle ja sosiaaliselle kestävyydelle;

X. ottaa huomioon, että kulttuurialalle ja luoville aloille myönnettävä rahoitustuki vaihtelee suuresti jäsenvaltioittain talousarvioiden koon, ohjaavien painopisteiden ja arvojen suhteen, mikä lisää eroja siinä, miten kestäviä kulttuurialan työntekijöiden urat ovat eri maissa, ja haittaa rajatylittävän yhteistyön ja liikkuvuuden osallistavuutta, kestävyyttä ja tasapainoa;

Y. ottaa huomioon, että taiteilijoiden sekä kulttuurialan ja luovien alojen työntekijöiden työn muodot ovat yleensä epätyypillisiä johtuen alan luonteesta ja että heihin sovelletaan usein epävarmoja työsopimuksia, mikä estää heitä saamasta täyttä sosiaaliturvaa ja jättää heidät eläkkeiden, terveydenhuollon ja työttömyyskorvausten ulkopuolelle;

Z. ottaa huomioon, että taiteilijoiden ja kulttuurialan ja luovien alojen työntekijöiden palkat ovat usein epävakaat ja epävarmat ja peräisin monista eri lähteistä, kuten sopimuksista, tekijänoikeuksista, avustuksista ja tuista, mikä tekee heidän tuloistaan hyvin vaikeita ennakoida, asettaa heidät epävarmoihin tilanteisiin ja heikentää heidän selviytymiskykyään;

Keskiviikko 20. lokakuuta 2021

AA. ottaa huomioon, että covid-19-pandemia ja sulkutoimet rajoittivat huomattavasti mahdollisia tulovirtoja suurimmalle osalle taiteilijoita, esittäjiä ja kulttuurialan työntekijöitä; ottaa huomioon, että tekijänoikeuksista ja lähioikeuksista saatavat jatkuvat tulot olivat yksi harvoista jäljellä jääneistä tulonlähteistä; ottaa huomioon, että monissa jäsenvaltioissa jakelualustat eivät kunnioita näitä oikeuksia asianmukaisesti ja painostavat oikeudenhaltijoita sopimuksiin, joissa he luopuvat oikeuksistaan jopa pysyvästi, mikä rajoittaa suuressa määrin oikeudenhaltijoiden mahdollisuuksia elää työllään;

AB. katsoo, että tekijöille, esittäjille ja kaikille luovan työn tekijöille olisi taattava vähimmäistason sosiaaliturva, mukaan lukien työttömyys- ja sairausvakuutus sekä eläkerahastot, jotta he voivat keskittyä täysin taiteelliseen prosessiinsa ja luovuuteen;

AC. toteaa, että itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivien taiteilijoiden sekä kulttuurialan ja luovien alojen työntekijöiden kohdalla ei käytetä keskitettyä sopimusta ja sen käyttäminen on vaikeaa, mikä heikentää entisestään heidän asemaansa työmarkkinoilla ja johtaa riittämättömään sosiaaliseen suojeluun ja vaikuttaa pitkällä aikavälillä kielteisesti heidän asemaansa ja turvaansa; ottaa huomioon, että tekijänoikeuksien yhteishallinnointi on merkittävä tulonlähde suurimmalle osalle luovan työn tekijöitä ja taiteilijoita Euroopassa ja varmistaa korvauksien maksamisen jatkuvasti, ja katsoo, että yhteishallinnoinnin olisi suojeltava heitä myös suurten ja hallitsevassa asemassa olevien mediayhtiöiden ja suoratoistoalustojen epäreiluilta käytännöiltä;

AD. ottaa huomioon, että rajatylittävä liikkuvuus on olennainen osa taiteilijoiden, tekijöiden, esittäjien ja kaikkien kulttuurialan luovan työn tekijöiden ja muiden työntekijöiden työtä mutta sitä haittaavat usein byrokraattiset menettelyt, selkeän tiedon puute ja lukuisat hallinnolliset säännöt ja vaatimukset eri jäsenvaltioissa erityisesti sosiaalisen suojelun ja verotuksen osalta sekä monimutkaiset ja kalliit menettelyt taiteen helposti särkyvän välineistön kuljettamiseksi; toteaa, että nämä kulttuurialan rajatylittävän liikkuvuuden esteet heikentävät vapaan liikkuvuuden periaatetta;

AE. ottaa huomioon, että julkisia avustuksia pidetään tärkeimpänä ja tehokkaimpana taloudellisen tuen muotona kulttuurialalle ja luoville aloille, mutta toteaa, että avustukset ovat usein riittämättömiä, liian byrokraattisia ja vaikeita tai mahdottomia saada erityisesti marginalisoituneisiin ryhmiin kuuluville ja toisinaan niitä myönnetään puolueellisesti poliittisin perustein, mikä estää erityisesti nuoria taiteilijoita ja luovan työn tekijöitä hakemasta avustuksia; toteaa lisäksi, että julkisten avustusten saantia haittaa myös se, että komissio ei ole laatinut alaa varten kattavaa EU:n rahoitusta koskevaa strategiaa, monivuotisessa rahoituskehyksessä määrärahat tulevat eri lähteistä ja niitä ei ole valtavirtaistettu;

AF. ottaa huomioon, että freelancerit ovat kaikkein epävarmimmassa tilanteessa, mitä tulee sosiaaliturvajärjestelmiin sekä kansallisiin ja EU:n avustuksiin, rahastoihin ja muihin rahoitusmahdollisuuksiin;

AG. ottaa huomioon, että covid-19-pandemia on tuonut esiin taiteilijoiden riippuvuuden julkisesta ja yksityisestä lyhytaikaisesta rahoitustuesta ja keskipitkän aikavälin hankeperusteisesta tuesta ja että tämä on paljastanut alan yleiset rakenteelliset vaikeudet;

AH. ottaa huomioon, että rahoituksen saanti on edelleen suurin haaste erityisesti kulttuurialan ja luovien alojen pienemmille toimijoille, myös yksittäisille taiteilijoille, taiteilijayhteisöille ja kulttuurialan ja luovien alojen työntekijöille, jotka usein eivät ole oikeutettuja lainoihin ja pankkitakauksiin, minkä vuoksi on sitäkin tärkeämpää, että he voivat saada ja heille on saatavilla julkisia avustuksia ja tukia; muistuttaa, että on tärkeää tukea kaikkia kulttuurialoja, myös kulttuurivälitysalan ammatteja, joilla on keskeinen rooli yleisön ja taideteoksen tai -perinnön välisenä yhdyssiteenä ja jotka varmistavat kulttuurin saatavuuden ja levittämisen laajalle yleisölle;

AI. ottaa huomioon, että monet yksityiset sijoittajat ja julkiset rahoittajat ovat kriisin aikana vähentäneet tai peruuttaneet kokonaan taloudellisen tukensa kulttuurihankkeille, erityisesti sellaisille hankkeille, joilla on rajatylittävä ulottuvuus; toteaa, että tämä korostaa luotettavan ja jatkuvan julkisen rahoituksen merkitystä;

AJ. katsoo, että koulutus ja kulttuuri ovat keskeisessä asemassa, kun halutaan rakentaa osallistavia ja yhtenäisiä yhteiskuntia kaikille, edistää integraatiota ja säilyttää Euroopan kilpailukyky;

AK. ottaa huomioon, että EU:n ulkopuolelle sijoittautuneet suoratoistopalvelut ovat lisänneet investointejaan jäsenvaltioiden kulttuurialan ja luovien alojen infrastruktuureihin luodakseen uutta verkkojakeluun tarkoitettua sisältöä;

AL. ottaa huomioon, että taiteilijoihin kohdistuu usein rasismia, muukalaisvihaa, syrjintää ja ulkopuolelle jättämistä heidän havaitun identiteettinsä perusteella, mikä johtuu rakenteellisesta ja institutionaalisesta rasismista ja tokenismista, jotka tekevät suhteista asianomaisiin instituutioihin ja toiminnasta niiden kanssa jännittynyttä, ja vievät taiteilijoilta heidän taiteellisen vapautensa;

AM. ottaa huomioon, että vammaiset taiteilijat jäävät kulttuurialan ja luovien alojen politiikan ja rahoituksen ulkopuolelle, sillä esimerkiksi vammaisten henkilöiden liikuntarajoitteita tai byrokraattisten rahoitusmenettelyjen heille asettamia haasteita ei oteta huomioon;

AN. ottaa huomioon, että vaikka naisia on paljon kulttuurialalla ja luovilla aloilla, sukupuoleen perustuvaa syrjintää, vaikeuksia päästä alalle, sukupuolten välisiä palkkaeroja ja edustuksen ja näkyvyyden tiellä olevia esteitä esiintyy edelleen huomattavasti; ottaa huomioon, että kulttuurilaitoksissa naiset ovat harvoin keskeisessä luovassa roolissa tai päätöksentekoasemassa; ottaa huomioon, että naistaiteilijoita vaiennetaan usein ja heitä arvostellaan suhteettomasti heidän työnsä vuoksi ja että naiset ja hlbtiq+ -taiteilijat joutuvat todennäköisemmin hyökkäysten tai rajoitusten kohteiksi;

AO. ottaa huomioon, että marginalisoituneisiin ryhmiin kuuluvilla taiteilijoilla ja kulttuurialan ammattilaisilla, kuten naisilla, nuorilla, rodullisten, etnisten ja maantieteellisten vähemmistöjen edustajilla, sosioekonomisesti haavoittuvassa asemassa olevilla ihmisillä, vammaisilla henkilöillä ja hlbtiq+ -henkilöillä, on heikommat mahdollisuudet taide- ja kulttuuriuralle ja vähemmän mahdollisuuksia pitkän aikavälin urakehitykseen alalla; ottaa huomioon, että covid-19-pandemian vaikutukset ovat kohdistuneet erityisen voimakkaina naisiin ja että ne ovat pahentaneet jo olemassa olevia esteitä, jotka liittyvät näiden ryhmien kokemiin esteisiin pääsyssä, samapalkkaisuudessa, edustuksessa ja näkyvyydessä kulttuurialalla ja luovilla aloilla;

AP. ottaa huomioon, että EU:n perusoikeuskirjassa vahvistetut sananvapaus ja taiteen vapaus ovat nykyään uhattuina useissa jäsenvaltioissa valtion puuttumisen ja poliittisten rajoitusten vuoksi ja niiden esteenä on toisinaan terrorisminvastaisen lainsäädännön käyttö tai väitteet, joiden mukaan taideteokset loukkaavat uskonnollisia tunteita tai kansallisia symboleja, tai se, että ne katsotaan loukkaaviksi tai epäasianmukaisiksi, mikä johtaa myös itsesensuuriin;

AQ. ottaa huomioon, että kriisin aikana toteutetut kansalliset tukiohjelmat, erityisesti tuki niille kulttuurialan ja luovien alojen työntekijöille, jotka eivät kuulu kansallisten taiteilijoiden määritelmien piiriin, mukaan lukien muun muassa freelancerit, kuten kirjailijat ja tekijät, olivat ja ovat edelleen hajanaisia;

AR. ottaa huomioon, että pandemian seurausten vuoksi kokonaisella nuorten taiteilijoiden ja kulttuurialan työntekijöiden sukupolvella on vaikeuksia löytää kulttuurialan työpaikkoja tai osallistua korkea-asteen taidekoulutukseen, sillä mahdollisuudet ovat kaventuneet; ottaa huomioon, että alle 30-vuotiaat taiteilijat ovat todennäköisemmin työttömiä, hyväksyvät palkatonta työtä ja joutuvat hyväksikäyttöä aiheuttavien työolojen, kuten maksamattomien palkkojen ja epävarmojen työsuhteiden, kohteeksi;

1. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tunnustamaan kulttuurin itseisarvon sekä sen keskeisen merkityksen yhteiskunnalle, yhteiskunnan edistykselle ja ihmisten hyvinvoinnille, taloudelle ja osallistavuudelle ja tämän tunnustuksen osoituksena myöntämään kulttuurille riittävästi ja jatkuvasti taloudellista ja rakenteellista tukea;

2. pitää valitettavana, että kulttuuritoimintaa on usein pidetty epäolennaisena; muistuttaa, että kulttuurilla on keskeinen rooli yhteiskunnassamme erityisesti kriisiaikoina, ja kehottaa siksi avaamaan uudelleen kaikki kulttuuritilat mahdollisimman pian; toteaa, että jotta kulttuuriala ja luova ala selviytyisivät nykyisistä haasteista, on tärkeää varmistaa välitön tuki ja toteuttaa kaikki tarvittavat kiireelliset toimet sekä lisäksi pohtia tämän elintärkeän alan hallittua elvyttämistä tarjoamalla rakenteellista tukea innovaatio-ohjelmilla ja talousarviovaroilla sekä tarjoamalla alan koulutusmahdollisuuksia nuoremmalle sukupolvelle;

3. kehottaa komissiota kehittämään edelleen ja vakiinnuttamaan kulttuurialan ja luovien alojen ekosysteemiä koskevaa teollisuuspoliittista kehystä johdonmukaiseksi, kilpailukykyiseksi ja pitkäjänteiseksi strategiaksi, jotta voidaan parantaa alojen kilpailukykyä, lisätä niiden strategista arvoa unionin taloudelle ja eurooppalaiselle elämäntavalle ja antaa niille mahdollisuus hyödyntää potentiaaliaan työpaikkojen ja kasvun luomisessa; korostaa kulttuurialan ja luovien toimialojen mahdollisuuksia nuorisotyöllisyydessä ja uudelleenteollistamisessa ja panee erityisesti merkille digitaalisen ympäristön nuorille kulttuurialalla ja luovilla aloilla tarjoamat kasvavat mahdollisuudet;

Keskiviikko 20. lokakuuta 2021

4. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sisällyttämään kulttuurialan ja luovat alat kaikkiin taloudellisen tuen InvestEU:n ja NextGenerationEU:n kaltaisiin välineisiin; korostaa, että on tärkeää kanavoida nämä resurssit eri alojen erityispiirteiden ja mahdollisten edunsaajien koon perusteella, jotta voidaan varmistaa yhteensopivat ratkaisut, jotka eivät lisää eriarvoisuutta EU:ssa;

5. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota tunnustamaan rajatylittävän yhteistyön eurooppalaisen lisäarvon ja poistamaan kaikki esteet taitelijoiden ja kulttuurialan ammattilaisten kestävältä ja osallistavalta rajatylittävältä liikkuvuudelta EU:ssa ja unionin ulkopuolisten maiden kanssa;

6. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita antamaan tekijöille ja esittäjille ja muille kulttuurialan ja luovien alojen luoville ammattilaisille ja työntekijöille tukea ja selkeitä tietoja ja suuntaviivoja liikkuvuusmahdollisuuksista ja tarvittaessa tarkistamaan kaikkien jäsenvaltioiden hallinnollisia vaatimuksia, jotka koskevat esimerkiksi viisumeja, verotusta, sosiaaliturvaa ja koulutukseen pääsyä sekä taidetutkintojen tunnustamista, ammatillinen koulutus ja akateemiset tutkinnot mukaan luettuina, jotta voidaan yksinkertaistaa ja yhtenäistää pääsyä kaikkiin edellä mainittuihin sekä kulttuurialan ja luovien alojen unionin ohjelmiin ja rahastoihin, jotka voivat palvella heidän tarpeitaan, esimerkiksi Luova Eurooppa -ohjelmaan, myös niihin, joita ei ole tarkoitettu suoraan tai erityisesti kulttuurialalle ja luoville aloille; kehottaa perustamaan nuorten luovan työn tekijöiden ja innovoijien liikkuvuuteen tarkoitettuja erityisohjelmia vaihdon ja innovoinnin edistämiseksi kulttuurin ja luovuuden aloilla;

7. suhtautuu myönteisesti liikkuvuutta koskevien tiedotuspisteiden perustamiseen taiteilijoiden ja kulttuurialan työntekijöiden avustamiseksi ja kestävän liikkuvuuden tukemiseksi; kehottaa kaikkia jäsenvaltioita perustamaan vähintään yhden tällaisen liikkuvuutta koskevan tiedotuspisteen, joka tarjoaa ilmaista ja räätälöityä tukea taiteilijoille sekä kulttuurialan ja luovien alojen työntekijöille; suosittaa, että komissio tarjoaa liikkuvuudesta johdonmukaista ja kattavampaa tietoa, joka on räätälöity rajatylittävää toimintaa harjoittavien kulttuurialan työntekijöille sekä tekijöille, esittäjille ja luovan työn tekijöille, päivitettyjen työkalujen ja käsikirjojen kaltaisten aloitteiden avulla;

8. kehottaa komissiota tarjoamaan taiteilijoille selkeää tietoa liikkuvuutta koskevista kysymyksistä EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan suhteiden osalta;

9. tuomitsee sen, että useimmat jäsenvaltiot eivät panneet tekijänoikeuksia ja lähioikeuksia digitaalisilla sisämarkkinoilla koskevaa direktiiviä (EU) 2019/790 täytäntöön ajoissa ennen määräaikaa, joka oli 7. kesäkuuta 2021; pitää valitettavana, että komissio julkaisi suuntaviivat vasta kolme päivää ennen täytäntöönpanon määräaikaa; katsoo tämän osoittavan, että tarvitaan asetus, jossa säädetään myös menettelykysymyksistä;

10. kannustaa jäsenvaltioita sallimaan sen, että kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaiset voivat vähentää veroistaan taiteelliseen työhönsä liittyvät liiketoimintakulut sekä laitteisiin tai koulutukseen (täydennyskoulutus ja uudelleenkoulutus) liittyvät kustannukset;

11. korostaa, että tarvitaan yksityiskohtaisia sukupuolen mukaan eriteltyjä ja vertailukelpoisia tietoja ja tilastoja kulttuurialan työntekijöiden työllisyydestä ja tuloista kulttuurialalla ja luovilla aloilla;

12. kannustaa lisäämään kulttuurialan ja koulutusalan välistä synergiaa ja edistämään taide- ja kulttuurikoulujen ja -laitosten laajempaa osallistumista Erasmus+ -ohjelman toimiin ja muihin unionin ohjelmien toimiin sekä opiskelijoiden että opettajien osalta; kehottaa jäsenvaltioita ottamaan täysimääräisesti huomioon taideopetuksen, ammatillisen koulutuksen ja akateemisten tutkintojen saatavuuden ja edistämään sitä osana kokonaisvaltaista lähestymistapaa, joka koskee kulttuurialan ja luovien alojen sekä koko yhteiskunnan elpymistä; toteaa, että on tärkeää tarjota mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen sekä täydennys- ja uudelleenkoulutukseen muun muassa mentorointiohjelmien avulla ja kehittää EU:n laajuisia koulutusmateriaaleja, joissa käsitellään siirtymistä koulutuksesta kulttuurialan ja luovien alojen työpaikkoihin;

13. kehottaa jäsenvaltioita saattamaan tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla annetun direktiivin (EU) 2019/790 osaksi kansallista lainsäädäntöään kiinnittäen erityistä huomiota kulttuurialan ja luovien alojen teosten ja niiden tekijöiden suojeluun ja erityisesti takaamaan tekijöille ja esittäjille oikeudenmukaisen korvauksen; kehottaa komissiota seuraamaan tiiviisti näiden keskeisten periaatteiden tehokasta täytäntöönpanoa;

14. korostaa alueellisten lisenssien merkitystä useimpien kulttuurialan ja luovien alojen yhteisöjen liiketoimintamallissa; palauttaa mieliin komission väliarvioinnin perusteettomia maarajoituksia koskevasta asetuksesta; huomauttaa, että ennen kuin ryhdytään harkitsemaan mahdollisia jatkotoimia, on otettava huomioon oikeudenhaltijoiden näkemykset kaikissa

keskusteluissa, joita tekijänoikeudella suojatusta sisällöstä käydään; muistuttaa, että tekijänoikeustulot ovat paitsi taiteilijoiden ja luovan työn tekijöiden myös monien kulttuurialan ja luovien alojen pienten toimijoiden oikeudenmukaisen korvauksen tärkein osa; muistuttaa, että monille näistä toimijoista voi koitua dramaattisia seurauksia, jos tekijänoikeuskorvauksiin tehdään suuria muutoksia;

15. pitää valitettavana, että direktiivien (EU) 2019/790 ja (EU) 2019/789 ([12]) saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on viivästynyt jonkin verran ja vain muutama jäsenvaltio on hyödyntänyt 18 artiklan tarjoamaa mahdollisuutta käyttää asianmukaista korvausta koskevia mekanismeja; kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön asianmukaista korvausta koskevia tehokkaita mekanismeja direktiivin (EU) 2019/790 18 artiklan mukaisesti;

16. kehottaa komissiota edistämään oikeuksien yhteishallinnointia pantaessa täytäntöön äskettäin hyväksyttyjä tekijänoikeusdirektiivejä sekä tulevissa aloitteissaan, joilla varmistetaan luovan työn tekijöille oikeudenmukainen korvaus ja kulttuuriteosten ja luovien teosten laaja saatavuus yleisölle;

17. kehottaa komissiota panemaan tehokkaasti täytäntöön sukupuolten tasa-arvoa, osallisuutta ja integroitumista koskevat aloitteet kulttuuri- ja audiovisuaalialalla Luova Eurooppa -ohjelman avulla ja seuraamaan niiden tuloksia;

18. kehottaa komissiota arvioimaan musiikin suoratoistoalustojen vaikutusta Euroopassa, jotta varmistetaan avoimuus niiden suositusalgoritmeista, sillä nämä määrittävät suuressa määrin, mitä sisältöä niiden kuluttajat kuuntelevat ja näkevät palvelujen soittolistoissa ja käyttöliittymissä, ja kehottaa harkitsemaan positiivisten velvoitteiden käyttöönottoa kulttuurisen monimuotoisuuden ja eurooppalaisten teosten löydettävyyden edistämiseksi niiden palveluissa;

19. tuomitsee jyrkästi stereotypiat, seksismin ja seksuaalisen häirinnän kulttuurialalla ja luovilla aloilla;

20. suhtautuu myönteisesti joidenkin jäsenvaltioiden aloitteisiin, joilla edistetään sukupuolten tasa-arvoa julkisten kulttuurilaitosten ylempien virkojen valintaprosessissa;

21. toteaa, että kulttuurilla ja taiteella on ratkaiseva rooli kulttuurisen monimuotoisuuden ja osallistavien yhteiskuntien edistämisessä sekä kaikenlaisen syrjinnän torjumisessa;

22. korostaa, että tämänhetkinen pandemia on korostanut digitaalisen ympäristön merkitystä ja lisännyt taiteilijoiden ja käyttäjien riippuvuutta määräävässä asemassa olevista digitaalisista alustoista; korostaa tässä yhteydessä avoimuuden lisäämisen tarvetta; muistuttaa, että tietyille taiteilijoille ja luovan työn tekijöille, jotka olivat riippuvaisia pääasiassa julkisista tapahtumista, tämä taloudellisen ajattelutavan muutos on haasteellinen tulojen vakauden kannalta; on huolissaan siitä, että tässä uudessa liiketoimintamallissa monet taiteilijat ja luovan työn tekijät eivät voi saada yhtä suuria tuloja kuin aikaisemmin, sillä määräävässä asemassa olevien suurten suoratoistoalustojen käytäntönä on tehdä kertaostosopimuksia, jolloin tekijät menettävät tekijänoikeudet teoksiinsa, ja tämä estää luovan työn tekijöitä saamasta asianmukaista ja oikeasuhteista korvausta; pyytää siksi komissiota arvioimaan tilannetta ja toteuttamaan toimia sen varmistamiseksi, että tulot jaetaan asianmukaisesti ja oikeudenmukaisesti kaikille luovan työn tekijöille, taiteilijoille ja oikeudenhaltijoille;

23. pitää myönteisenä komission alustavaa vaikutustenarviointia sekä itsenäisten ammatinharjoittajien keskitetystä sopimisesta äskettäin järjestettyä julkista kuulemista, jolla selvitetään mahdollisuutta poistaa kilpailulainsäädännön esteet itsenäisten ammatinharjoittajien ja freelancereiden keskitetyltä sopimiselta; kehottaa tässä yhteydessä komissiota soveltamaan mahdollisimman laajaa lähestymistapaa, jotta varmistetaan kaikkien itsellisten itsenäisten ammatinharjoittajien, myös taiteilijoiden ja kulttuurialan työntekijöiden, pääsy kollektiivisten neuvottelujen piiriin; kehottaa komissiota arvioimaan edelleen nykyisiä valtiontukisääntöjä ja niiden soveltamista kulttuurialaan ja luoviin aloihin sekä mahdollisia tarpeita mukauttaa niitä; kehottaa jäsenvaltioita tunnustamaan kaikkien kulttuurialan ja luovien alojen työntekijöiden järjestäytymisoikeuden ja edistämään kollektiivisia neuvotteluja;

24. huomauttaa, että epätyypilliset työsuhteet (osa-aikaiset ja määräaikaiset työsopimukset, tilapäistyö ja taloudellisesti riippuvainen itsenäinen ammatinharjoittaminen) ovat yleisiä media- ja kulttuurialalla ja tämä johtaa usein taiteilijoiden ja kulttuurialan ammattilaisten työskentelyyn epävarmoissa työsuhteissa; korostaa, että kulttuurialan ja luovien alojen työoloja on parannettava kiireellisesti; kannustaa jäsenvaltioita käyttämään ylöspäin tapahtuvaa lähentymistä ja asettamaan taiteilijoille ja kulttuurialan ammattilaisille vähimmäisvaatimukset, jotka liittyvät työoloihin, oikeudenmukaiseen korvaukseen ja sosiaaliturvaan, tunnustaen samalla kulttuurialan ja luovien toimialojen erityispiirteet, kuten kausityön ja luovuuden muuhun kuin rahaan perustuvan laadun;

([12]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/789, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden tiettyihin verkkolähetyksiin ja televisio- ja radio-ohjelmien edelleenlähetyksiin sovellettavien tekijänoikeuden ja lähioikeuksien käyttämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta ja neuvoston direktiivin 93/83/ETY muuttamisesta (EUVL L 130, 17.5.2019, s. 82).

Keskiviikko 20. lokakuuta 2021

25. kehottaa komissiota ehdottamaan taiteilijan eurooppalaista asemaa, jossa vahvistetaan yhteiset puitteet kaikissa EU:n jäsenvaltioissa yhteisille työoloille ja vähimmäisvaatimuksille kunnioittaen täysimääräisesti jäsenvaltioiden ja EU:n vastuita työmarkkinoista ja kulttuuripolitiikasta, hyväksymällä tai soveltamalla johdonmukaisia ja kattavia suuntaviivoja muun muassa sopimuksista, yhteisedustuksen ja -hallinnoinnin välineistä, sosiaaliturvasta, sairaus- ja työttömyysvakuutuksesta, eläkejärjestelmistä, välittömästä ja välillisestä verotuksesta, tullien ulkopuolisista esteistä ja tiedon epäsymmetrioista; pitää tässä yhteydessä hyvänä ensimmäisenä askeleena avoimen koordinointimenetelmän yhteydessä jäsenvaltioiden välillä käytäviä tulevia keskusteluja taiteilijoiden asemasta; kehottaa perustamaan avoimen koordinointimenetelmän yhteydessä työryhmän helpottamaan parhaiden käytäntöjen vaihtoa jäsenvaltioiden välillä sekä helpottamaan taiteilijoiden työolojen parantamisessa saavutetun edistyksen seurantaa;

26. kehottaa komissiota kartoittamaan jäsenvaltioiden nykyiset taiteilijoiden ja kulttuurialan työntekijöiden määritelmät, jotta voidaan kehittää yhteinen käsitys, joka näkyisi EU:n päätöksenteossa ja kulttuurialan tilastoissa; toteaa, että määritelmässä olisi otettava huomioon kulttuurityön prosessisuuntautuneisuus ja tunnustettava luovan prosessin eri vaiheiden työvoimavaltaisuus; katsoo, että määritelmä olisi mukautettava myös vuonna 1980 annettuun Unescon suositukseen taiteilijan asemasta;

27. kehottaa lisäämään kulttuurialan ja luovien alojen taitojen, pätevyyksien ja tutkintojen rajatylittävää siirrettävyyttä ja tunnustamista kulttuurialalla ja luovilla aloilla työskentelevien ihmisten liikkuvuuden helpottamiseksi;

28. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota tukemaan ammatillisen koulutuksen ohjelmia ja aloitteita kaikkien tekijöiden, esittäjien ja kulttuurialan luovan työn tekijöiden urakehityksen tukemiseksi ja erityisesti tukemaan heitä digitaalisten, yrittäjyyteen liittyvien ja muiden taitojen hankkimisessa, jotta he voivat hyötyä digitaalisista mahdollisuuksista tehdä tunnetuksi työtään ja tehdä yhteistyötä muiden taiteilijoiden kanssa;

29. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita täyttämään velvollisuutensa edistää ja puolustaa taiteellista vapautta, jotta voidaan vaalia sananvapauden perusoikeutta ja varmistaa, että unionin kansalaiset voivat vapaasti nauttia taiteesta ja osallistua kulttuuriin, ja kehottaa komissiota määräämään seuraamuksia niille jäsenvaltioille, jotka eivät täytä velvoitteitaan; kehottaa komissiota tutkimaan aihetta enemmän ja laatimaan etenemissuunnitelman taiteellisen ilmaisunvapauden suojelun parantamiseksi Euroopassa; kehottaa jäsenvaltioita käynnistämään yhdessä jäsennellyn vuoropuhelun taiteilijoiden, oikeudellisten asiantuntijoiden ja asiaankuuluvien sidosryhmien kesken, jotta voidaan määrittää yhteiset normit taiteellisen ilmaisun vapaudelle ja laatia ja panna täytäntöön asiaa koskevia suuntaviivoja;

30. pitää myönteisinä äskettäin annettuja neuvoston päätelmiä kulttuuri- ja luovien alojen elpymisestä, palautumiskyvystä ja kestävyydestä, erityisesti vaatimusta oikeudenmukaisista ja kestävistä työmarkkinoista ja sosiaalisesta suojelusta kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaisille sekä tarpeesta turvata taiteilijoiden tulot; kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan toimia pannakseen nämä päätelmät nopeasti täytäntöön;

31. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan taiteilijoille ja kulttuurialan työntekijöille sosiaalisen suojelun kattavan saatavuuden riippumatta heidän asemastaan, mukaan lukien työttömyyskorvauksen, terveydenhuollon ja eläkkeiden saatavuus; kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota toteuttamaan erityistoimia luovien ammattien eri luokkia varten, jotta voidaan puuttua epävakaisiin tuloihin, palkattomaan työhön ja epävarmoihin työsuhteisiin ja turvata vähimmäistulotaso;

32. kehottaa jäsenvaltioita ottamaan asianmukaisesti huomioon marginalisoituneisiin ryhmiin kuuluvien taiteilijoiden erityislaatuisen tilanteen kaikkien asiaankuuluvien politiikkojen, rahoitusohjelmien ja toimien kehittämisessä ja poistamaan alalta kaikki sukupuolten tasa-arvon toteutumisen esteet erityisesti ottamalla käyttöön toimenpiteitä, jotka mahdollistavat kaikkien kulttuurialan työntekijöiden ja taiteilijoiden yhtäläiset mahdollisuudet, osallistumisen ja edustuksen;

33. kehottaa jäsenvaltioita lisäämään tukeaan kulttuurialalle ja luoville aloille vahvistamalla julkisia investointeja ja kannustamalla yksityisiin investointeihin kulttuurialalla ja luovilla aloilla sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksiin; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että taiteilijoiden ja kaikkien kulttuurialan luovan työn tekijöiden on helpompi saada rahoitusta;

34. kehottaa jäsenvaltioita monipuolistamaan kulttuurialan ja luovien alojen tukilähteitä ja varmistamaan, ettei nykyisiä määrärahoja leikata tai supisteta, koska ala kamppailee vieläkin edellisistä leikkauksista selvitäkseen;

35. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita helpottamaan julkisten avustusten ja lainojen saantia vähentämällä hallinnollista rasitusta haku- ja raportointiprosessien kaikissa vaiheissa ja varmistamaan avoimuuden; korostaa tarvetta edistää synergioita kaikkien niiden EU:n eri rahoitusjärjestelmien välillä, joista myönnetään erityisiä kulttuurialalle ja luoville aloille tarkoitettuja määrärahoja, kuten Horisontti Eurooppa -puiteohjelman, Luova Eurooppa -ohjelman, InvestEU-ohjelman, Digitaalinen Eurooppa -ohjelman, koheesiopolitiikan rahastojen sekä elpymis- ja palautumistukivälineen välillä, jotta voidaan paremmin tukea taiteilijoita ja kulttuurialan työntekijöitä ja tarjota uusia, saatavilla olevia ja mahdollisuuksien mukaan säännöllisiä rahoitusvirtoja;

36. korostaa, että on tärkeää ohjata riittävä osuus talouden elvytystoimista kulttuurialalle ja luoville aloille; kehottaa jälleen komissiota ja jäsenvaltioita sisällyttämään kulttuurin kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin ja kohdentamaan vähintään kaksi prosenttia elpymis- ja palautumistukivälineen määrärahoista kulttuuriin konkreettisilla osallistavilla toimilla, jotka ovat kaikkien saatavilla, niin että ketään ei jätetä jälkeen; on huolissaan siitä, että joidenkin jäsenvaltioiden esittämissä suunnitelmissa vaikuttaa siltä, että näille aloille on osoitettu pienempi prosenttiosuus tai niille ei ole kohdennettu lainkaan rahoitusta; kehottaa komissiota julkaisemaan tiedot suunnitelmissa osoitettujen varojen määristä ja käyttötarkoituksista, jotta voidaan varmistaa avoimuus ja helpottaa demokraattista valvontaa;

37. muistuttaa, että on tärkeää tukea kaikkia kulttuurialoja, myös kulttuurivälitysalan ammatteja, joilla on keskeinen rooli yleisön ja taideteoksen tai -perinnön välisenä yhdyssiteenä ja jotka varmistavat kulttuurin saatavuuden ja levittämisen laajalle yleisölle;

38. korostaa, että pandemia iski kulttuurialaan ja luoviin aloihin ensimmäisten joukossa ja että ala on kärsinyt pandemiasta eniten ja toipuu siitä viimeiseksi, sillä kulttuuritapahtumien ja -paikkojen kapasiteettirajoitusten vuoksi kulttuurialan ja luovien alojen elpymisen odotetaan olevan muun talouden elpymistä hitaampaa; korostaa, että kulttuurialan ja luovien alojen elpymisen on kuljettava käsi kädessä alan kestävään kehitykseen siirtymisen kanssa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita lyhyellä aikavälillä tukemaan koko kulttuuriekosysteemin elpymistä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kulttuurialan ja luovien alojen selviytymiskykyä, kilpailukykyä ja innovointia sekä vahvistamaan näitä aloja tarjoamalla oikeudenmukaista ja jäsenneltyä tukea kaikille, erityisesti heikoimmassa asemassa oleville toimijoille, ja edistämään työllistymismahdollisuuksia taiteilijoille, tekijöille, esittäjille, kulttuurialan työntekijöille ja kulttuurivälitysalan ammattilaisille tukemalla yhteistyötä alojen välillä sekä varmistamaan, että kulttuurialan ja luovien alojen sosioekonomista tilannetta seurataan kattavasti, jotta mahdollisia kriisejä voidaan torjua mahdollisimman tehokkaasti tulevaisuudessa ja tukea alojen digitaalista ja vihreää siirtymää;

39. korostaa, että kaikki toimet, joilla edistetään kulttuurialan ja luovien alojen elpymistä, olisi suunnattava talouden elpymisen lisäksi myös taiteilijoiden ja kulttuurialan ammattilaisten työolojen parantamiseen sekä näiden työntekijöiden täydennyskoulutukseen ja uudelleenkoulutukseen, jotta he voivat osallistua digitaaliseen aikakauteen ja maailmaan, sekä investoimiseen kulttuurialan ja luovien alojen vihreään innovointivoimaan, sillä nämä edistävät kestävyyttä ja ottavat varhaisessa vaiheessa käyttöön ja mahdollistavat murroksellisia teknologioita, joita tarvitaan ilmastonmuutoksen torjumiseksi; korostaa digitalisoinnin kulttuurialalle ja luoville aloille asettamia haasteita ja katsoo siksi, että liiketoimintamalleja on jatkuvasti mietittävä ja muotoiltava uudelleen, jotta voidaan kehittää massadataan, pilvipalveluihin, tieto- ja viestintätekniikkaan, tekoälyyn ja internetalustojen vahvaan rooliin perustuvia markkinalähtöisiä ratkaisuja; korostaa, että yleisötietojen ja sisällön suosittelua koskevien järjestelmien on oltava avoimia ja eurooppalaisten kulttuurialan ja luovien alojen oikeudenhaltijoiden saatavilla; korostaa siksi, että on tärkeää taata rahoitus kulttuurisisällön ja luovan sisällön ja eurooppalaisen kulttuuriperinnön digitoinnille, säilyttämiselle ja verkossa saataville asettamiselle;

40. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita keräämään ja jakamaan luotettavia tietoja parhaista käytännöistä ja menetelmistä tuen jakamiseksi kulttuurialalle ja luoville aloille; kehottaa lisäksi vaihtamaan parhaita käytäntöjä tehokkaimmista tavoista jakaa elpymisrahoitusta lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä, jotta varmistetaan mahdollisimman laaja kattavuus kulttuurialalla ja luovilla aloilla, jotta ketään taiteilijaa tai kulttuurialan työntekijää ei jätetä jälkeen;

41. korostaa tekijöille ja esittäjille maksettavan korvauksen merkitystä sekä verkossa että sen ulkopuolella ja katsoo, että se on varmistettava edistämällä keskitettyä sopimista;

42. kehottaa komissiota seuraamaan jatkuvasti kulttuurialaa ja luovia aloja tekemällä säännöllisesti tutkimuksia taiteilijoiden tilanteesta, jotta saadaan tarkkoja, luotettavia, ajantasaisia ja alakohtaisia tietoja Euroopan tasolla, jotta voidaan suunnitella vakaata päätöksentekoa, parantaa kulttuurialan ja luovien alojen kartoitusta ja valmistautua paremmin mahdollisiin tuleviin kriiseihin;

Keskiviikko 20. lokakuuta 2021

43. pitää myönteisenä, että kriisin aikana monet työntekijöiden ja organisaatioiden kulttuuriekosysteemit ovat sopeutuneet uusiin digitaalisiin jakelumuotoihin ja omaksuneet innovatiivisia tapoja tavoittaa yleisönsä; huomauttaa kuitenkin, että digitaalinen osallistuminen ei saisi korvata henkilökohtaista kulttuurikokemusta;

44. kannustaa edistämään tekoälyn kaltaisten uusien teknologioiden käyttöä, jotta taiteilijat voivat löytää uusia tapoja luoda ja levittää töitään ja hyötyä enemmän digitaalisen ympäristön tarjoamista mahdollisuuksista;

45. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.